

Hallituksen esitys eduskunnalle ns. kausityölain muuttamisesta (laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annettu laki)**Lyhyesti HPL:stä**

Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL:n jäsenyritykset työllistävät paljon maahanmuuttajia ja muita ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä. Osa HPL:n jäsenyrityksistä tarjoaa myös kansainvälisen rekrytoinnin palveluita. HPL:n jäsenyritykset ovat merkittäviä työllistäjiä ja työllistävät mm. useita tuhansia Lapin matkailuyritysten tarvitsemia kausityöntekijöitä.

HPL edustaa reilua 330 henkilöstöpalvelualan yritystä. Liiton jäsenyritykset tuottavat monipuolisia henkilöstöpalveluita, kuten henkilöstövuokraus-, HR- ja rekrytointipalveluita, työllisyys- ja muutosturvapalveluita sekä valmennus- ja koulutuspalveluita. HPL on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsen.

Esitetyt lakimuutokset

Kausityölakiin esitetään muutoksia, jotka vähentäisivät työnantajien byrokratiaa ja helpottaisivat kausityöntekijöiden työnantajan vaihtamista ja palaamista Suomeen. Esitetyt muutokset ovat erittäin hyviä ja HPL kannattaa lämpimästi esitettyjä muutoksia. Valvonnan painopistettä tulisikin rohkeammin laittaa työsuhteen aikaiselle valvonnalle etukäteisvalvonnan sijasta.

Hallituksen esityksessä todetaan, että työ- ja elinkeinoministeriössä on tarkoitus pohtia kausityölain kansallisen harkinnan varaisia säännöksiä osana työperusteisen maahanmuuton kehittämistä. HPL esittää, että lakiin otettaisiin mahdollisimman pian säännös, joka mahdollistaisi sen, että työnantaja voisi maksaa ja laittaa kausityöhakemuksen vireille. Lisäksi korostamme sitä, että hakemusten käsittelyaika ei saisi missään tapauksessa ylittää kahta viikkoa.

Edellä lausutun lisäksi HPL haluaa ottaa kantaa hallituksen esityksen vuokratyöhön liittyvään kirjaukseen.

Kausityölaki ja vuokratyö*Nykyinen tulkinta*

Sisäministeriö ja maahanmuuttovirasto ovat tulkinneet nykyistä kausityölakia siten, että kotimainen vuokratyö ei kuulu kausityölain soveltamisalan piiriin. Tämän tulkinnan vuoksi kausityölupia ei ole myönnetty lainkaan vuokratyönä tehtävään kausityöhön. Tulkinta on perustunut virheelliseen käsitykseen siitä, ettei kotimaahan sijoittuneen työvoiman vuokrausyrityksen ja kausityöntekijän välillä olisi suoraa työsuhdetta.

Tulkinta on ollut kausityölain sanamuodon vastainen. Kausityölakia sovelletaan ”kausityöntekijään, joka oleskelee Suomessa laillisesti ja tilapäisesti työskennelläkseen kausiluonteisesti

sellaisen määräaikaisen työsopimuksen perusteella, joka on tehty hänen ja Suomeen sijoittautuneen työnantajan välillä”. Vuokratyö kotimaisessa työvoiman vuokrausyrityksessä on luonteeltaan suora työsuhde.

Tulkinta on ollut myös sekä kausityödirektiivin että vuokratyödirektiivin vastainen. Kausityödirektiivissä nimenomaisesti todetaan, ettei kotimaisia työvoiman vuokrausyrityksiä pidä jättää lain soveltamisalan ulkopuolelle. Vuokratyödirektiivissä puolestaan todetaan, ettei kansallisella lainsäädännöllä saa asettaa perusteettomia kieltoja tai rajoituksia vuokratyölle.

Tulkinta on ollut hyvin epäoikeudenmukainen henkilöstöpalveluyrityksille, koska niitä ei ole kohdeltu kuten muita työnantajayrityksiä. Lain nykytulkinta on aiheuttanut harmia monissa henkilöstöpalveluyrityksissä, ja tämän tulkinnan vuoksi niiden on ollut vaikeaa välittää esimerkiksi Lapin matkailuun kipeästi tarvittavaa ulkomaista kausityövoimaa. Tämä on ollut mahdollista vain hakemalla työntekijän ns. normaalia oleskelulupaa. Näiden lupien saaminen on ollut luvattoman hidadista, joten kausityövoimaa ns. kolmansista maista on ollut vaikea työllistää sesonki- ja kausialoille.

HPL on kausityölain säätämisestä lähtien yrittänyt vaikuttaa siihen, että sisäministeriö ja maahanmuuttovirasto muuttaisivat virheellisen tulkintansa asiassa, mutta tulkintaa ei ole muutettu.

Hallituksen esitys

Käsillä olevassa hallituksen esityksessä kausityölain soveltuvuutta kotimaiseen vuokratyöhön kuvataan alaviite 5:ssä (s.4).

Alaviite 5:”Kausityödirektiivissä ja kausityölaissa on suljettu soveltamisalan ulkopuolelle työvoiman lähettäminen, mutta ei kotimaista vuokratyötä. Kausityödirektiivin johdantokappaleen 18 mukaan ”Tällä direktiivillä olisi katettava kausityöntekijöiden ja työnantajien väliset suorat työsuhteet. Kuitenkin jos jäsenvaltion kansallinen oikeus mahdollistaa kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn kausityöntekijöiksi sellaisten alueelleen sijoittautuneiden työnvälitystoimistojen tai työvoiman vuokrausyritysten kautta, joilla on suora sopimus kausityöntekijän kanssa, tällaisia yrityksiä ei pitäisi jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.” Tätä mahdollisuutta ei soveltamiskäytännössä ole kuitenkaan käytetty. Kausityövoiman joustavaa käyttöä edistää myös se, että myös Suomessa toimivan vuokratyönantajan palvelukseen on mahdollista saada kausityölupia. Samoin myös muu työnantaja, jolla on palveluksessaan kausityöntekijöitä, voi vuokrata työntekijöitään toiselle yritykselle.”

Alaviitteessä todetaan siis (vastoin sisäministeriön aiempaa tulkintaa), ettei kotimaista vuokratyötä ole suljettu kausityölain soveltamisalan ulkopuolelle ja että tätä mahdollisuutta ei vaan ole käytetty soveltamiskäytännössä.

Toteamme ensiksi, että on hienoa, että hallituksen esityksessä todetaan, että vuokratyö jatkossa kuuluisi kausityölain soveltamisalan piiriin niin kuin sen olisi pitänyt kuulua siihen jo alun perin. Esitetyllä lain tulkinnan muuttamisella kausityödirektiivin tarkoitus toteutuisi eikä enää toimittaisi vastoin vuokratyödirektiivin säännöksiä. Henkilöstöpalveluyritykset olisivat tasa-arvoisessa asemassa muiden työnantajien kanssa ja voisivat jatkossa paremmin auttaa mm. Lapin matkailualan yrityksiä sesonkien työvoimahaasteissa.

Lain tulkinta tältä osin muuttuisi täysin. Tämä muutos on vuokratyön ja henkilöstöpalveluyritysten näkökulmasta todella merkittävä. Vaikka lain sanamuotoa ei ole tarpeen muuttaa eikä sitä esitetä

muutettavaksi, niin mielestämme tulkinnan muuttuminen tässä asiassa on niin olennainen muutos, että asia pitäisi nostaa paremmin esille hallituksen esityksessä. Asian sivuuttaminen epäsuorasti vain alaviitteessä tuntuu vähän oudolta, kun kuitenkin soveltamisalaa tulkitaan nyt täysin päinvastoin kuin aiemmin. Asian esille nostaminen on tarpeen myös sen vuoksi, että tästä eteenpäin tulkinta todella muuttuisi ja ettei virheellinen aiempi tulkinta jää soveltamiskäytäntöön.

HPL esittämä muutos hallituksen esitykseen

Kyse on erittäin merkittävästä lain tulkinnan muutoksesta aiempaan tulkintaan ja soveltamiskäytäntöön verrattuna. Siksi asiaa pitäisi käsitellä laajemmin hallituksen esityksessä ihan omassa kappaleessaan eikä pelkästään alaviitteessä. Esityksestä tulisi selvästi käydä ilmi, että vuokratyön ei ole aiemmin katsottu kuuluvan lain soveltamisalan piiriin ja että nyt tulkintaa muutetaan tältä osin. Näin voitaisiin varmistaa, että muutos tapahtuu myös soveltamiskäytännössä.

Vaikka kyse on ollut selkeästi virheellisestä lain tulkinnasta, hallituksen esityksessä ei ole tarpeen korostaa tai nostaa esille aiempaa virhettä. Virheitä sattuu ja on hyvä, että ne korjataan. Hallituksen esityksessä riittäisi pelkästään teksti, että aiemmin lain soveltamisalaa on tulkittu toisin ja tulkintaa on nyt muutettu.

Ystävällisesti

HENKILÖSTÖPALVELUYRITYSTEN LIITTO HPL

Merru Tuliara
toimitusjohtaja
040 5626466
merru.tuliara@hpl.fi